

NAGYVÁRAD

Elfizetési ár: Vidéken egy óra 30 lei.
Nagyváradon: egy óra 40 lei.

Főmunkatárs:

Politikai szerkesztő:

HARGEDŰS NÁNDOR HARÓT SÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Károly u. 10.
(Szilgyi Dezső) u. 6.

Harmincnegyzet tanító elvesztett állását

Nincs nyugdíj és nincs végkielég

zoltuk Gocan vezérigazgató ur rektifikáló nyilatkozatát, aki felkeresett bennünket a szerkesztőségben és kijelentette, hogy a vizsgára vonatkozó rendelet értelmében egyetlen tanítót sem fogunk állásából elbocsájtani. A legnagyobb örömmel közöltük a vezérigazgató ur cáfolatát, mert bár bennünket cáfolt, de mégis biztosított arról, hogy a kenyerüket nem veszítik el a magyar tanítók, legfeljebb egy év múlva újból vizsgáznak, de addig is kapják fizetésüket. Tudtuk jól, hogy Gocan vezérigazgató ur felelős tényszerű, aki felelőtlen nyilatkozatot nem fog tenni.

Mégis tegnap harmincnegyzet tanítónak adtak egy-egy kis litografált cédulát, a melyről tudomásul vehetik, hogy a vizsga követelményeinek nem feleltek meg és az állam szolgálatából egyszer és mindenkorra el vannak bocsájtva.

Harmincnegyzet tanító, harmincnegyzet család tegnap kenyér nélkül maradt. Harmincnegyzet tanítónak tudtára adták, hogy most már nincsen szükség rájuk. A legtöbb családos ember, sok gyerekkel, de van közöttük, a tanítónak sorában hadiözvegy is, akire hat árva hagyott a háború és legtöbb közöttük 15—20—25 éve szolgálja az államot.

Havi 1500—2000 lei fizetésük volt és ebből havonta 150—200 leit visszatartottak nyugdíj címén és most nyugdíj, fizetés nélkül bocsájtották el őket. Megfosztják állásuktól és betaszítják a legnagyobb bizonytalanságba. A fiatalja már más elhelyezést keres, de mi lesz azokkal az öreg emberekkel, akik egész életüket az oktatásban töltötték és semmi máshoz nem értenek?

A legtöbb nem is gondolt arra, hogy elbocsájtának, hiszen olvasta a lapból, hogy legfeljebb a jövő évben újból vizsgáznak, most megkapta az értesítést:

„Értesítjük, hogy a kisebbségi tanítók részére rendezett a román

nyelv bírást ellenőrző vizsgán a követelményeknek nem felelt meg és ezért őnt a tanításból kizárjuk. Ezt az ide vonatkozó miniszteri rendelet értelmében azzal a megjegyzéssel hozzuk tudomására, hogy őnt az állami tanítók közül töröltük.”

Felkerestük Coroi Péter tanfelügyelőt, aki aláírta ezt az értesítést és aki a következőket mondotta munkatársunknak:

— Az értesítést én írtam alá, de én ebben az ügyben csak mint közvetítő tanügyi közeg szerepeltem. A vezérigazgatóságtól kaptam a rendeletet és én csak végrehajtottam.

Egész bizonyosra vettük, hogy valahol tévedésnek, még hozzá igen súlyos tévedésnek kell lenni, hiszen Gocan vezérigazgató ur kijelentette, hogy egy tanítót sem bocsájtanak el állásából, de Coroi tanfelügyelő kijelentette, hogy értesülése szerint az erre vonatkozó rendelet értelmében el lehet bocsájtani az államnyelvet nem bíró tanítót.

Gocan vezérigazgató ur Bukarestben van, így tőle felvilágosítást nem kérhetünk.

Százan felül volt azoknak a tanítóknek a száma, akik vizsgára mentek. Ezek közül harmincnegyzet megbukott, negyven egy évi haladékat kapott, a többi végleg felvették az állami tanítók nyilvántartásába.

Amikor Coroi tanfelügyelő urral beszélgettünk, a szobában több román tanító is volt, akik kijelentették, hogy a legnagyobb mértékben sajnálják magyar kollegáikat.

Az elbocsájtott magyar tanítók különben elhatározták, hogy küldöttségileg memorandumot visznek le Bukarestbe a kultuszminiszterhez, de Gocan vezérigazgató a napokban érkezik vissza Bukarestből és az ő érkezését várják, hiszen ő volt az, aki világosan kijelentette, hogy nem bocsájtja el a tanítókat. Bizonyosra vesszük, hogy a vezérigazgató ur méltányos és humánus lesz a szerencsétlen emberekkel szemben és nem teszi ki a harmincnegyzet családot a biztos romlásnak.

Újból forradalom van Bulgáriában

Spanyolországban a katonai párt átvette az uralmat

Bulgáriában hetek óta lázas készülődések folytak egy ellenforradalomra, amelyet a kommunisták és az agráriusok közösen készítettek elő a hatalom átvételére. Tegnap délután a két párt megindította az akciót, amelyet azonban a bolgár kormány csírájában elfojtott. A kormánynak sikerült a lázadási törekvéseket megghusítani és a kormány teljesen ura a helyzetnek. Egész Bulgária területére kihirdették az ostromállapotot, az uccákon este 8 óra után tilos a közlekedés. Számos kommunista letartóztatott. Ruszcukban száz letartóztatás történt. Bulgária komoly események előtt áll.

A kommunisták 17-ére készítettek elő a forradalmat. A központok Szófia, Sumla, Várna és Plevna voltak. A forradalmárok minden igyekezetükkel azon voltak, hogy a hadseregbe is beférkőzzenek.

A vezetőket mindenütt letartóztatták, lapjaikat beszüntették, a parthelyiségeket bezárták. A forradalom számai átnyultak Romániába és az a pör, amelynek tárgyalását most kezdette meg a konstanzi bíróság, szoros összefüggésben van minden valószínűség szerint a legújabb bolgár forradalmi tervvel.

Ugyancsak forradalmi mozgalmakat jelentenek Madridból is. Prienezo Derivera tábornok, barcelonai kormányzó kiáltványt bocsájtott ki, amelyben azzal vádolja a kormányt, hogy romlásba sodorja az országot.

Ezért a katonai párt elhatározta, hogy a hatalmat átveszi és az ostromállapotot kihirdeti.

Reggel négy órakor a központi távközlő állomást megszállták. A város nyugati

Nem feleltek meg a vizsgán a román nyelvből. Sokszor megírtuk és ez alkalommal is leszögezzük, hogy természetesnek és indokoltnak tartjuk a vizsgálóbizottságnak azt a követelményét, hogy a román állam iskolájában alkalmazott tanító sajátítsa el az állam nyelvét. De fizikailag is képtelen időtérminus alatt nem kívánhat lehetetlen sem a vizsgázó bizottság, sem a tanügyeknek akármelyik legfőbb öre. Tény, hogy a román nyelv elsajátítására már esztendőket ezelőtt adták ki a rendeletet, de való az is, hogy e pillanattól kezdve a kisebbségi tanítók a legteljesebb buzgalommal fogtak hozzá, hogy a román nyelvet megtanulják, hiszen létfenntartásukról van szó. A többnyire csekély fizetésükből élő, földhöz ragadt szegény emberek minden pénzüket fölhasználták, hogy Campulungban és Craiovában megtartott tanfolyamon élelmzésüket följavítsák.

Szorgalmas, megfeszített tanulás után állottak a vizsgálóbizottság elé. A legtöbbje sikeresen meg is felelt ezen az egzamináláson. Idehaza újból elővették a tanítással és tanulással elgyötört embereket és ami a királyságban jó volt, az elégtelennek bizonyult Erdélyben és Bánátban: mert nem tudtak kellőképpen társalogni román nyelven. Már pedig, hogy valaki kifogástalanul társalogjon román nyelven, ezt az eredményt nem lehet egy-két esztendő határidőhöz kötni, legkevésbé ebben az esetben, amikor olyan emberekről van szó, akik életük derekán, legfeljebb éjszakáikból vehették el az időt a tanulásra. De akárhány van az elbocsájtottak közül, akik dicséretet kaptak a vizsgán és tegnap, amikor fizetésükre jelentkeztek, két sorban adták tudtukra a lesújtó verdiktet:

— On is el van bocsájtva. Fizetés nem jár.

Irtunk mi egyébként hetekkel ezelőtt is az állami iskolák magyar nemzetiségű tanítók vizsgájáról. Ezt a cikket alapos tájékozódás után közöltük és tudtuk, hogy minden sora helytáll, mégis örömmel kö-

godt. A kormány Madridban tanácskozásra gyűlt össze.

Ujabb póthitelt kér a város

A tanács tegnap, csütörtökön ült össze, hogy határozzon az e heti ügyek felett. Kisebbségi jelentőségű adminisztrációs előterjesztéseken kívül Benedek pénzügyi tanácsos előterjesztése érdemel különös figyelmet, aki újabb póthiteletet kér a pénzügyi egyensúly fenntartása érdekében. A költségvetési év eddigi hányadában hozzávetőlegesen hat milliós szükséglet mutatkozik.

Bucico polgármester javasolta, hogy a prefektusi szoba egyik képét, az „Utolsó vacsora”-t, mely ismeretlen szerző műve, ajándékozza a tanács a most berendezendő gör. kel. püspökségnek. A tanács a polgármesteri javaslatot elfogadja.

Dejeu kulturtanácsos a Pincér Szakegylet kérvényét terjeszti elő, mely azt kérelmezi, hogy szakmája tanoncát ugyanolyan ipariskolai szakoktatásban részesítsék, mint az a többi iparágaknál szokás. A pincérek kérvényét áttesszik az iparkola igazgatóságához.

Benedek tanácsos beterjeszti, hogy a prefektus jóváhagyta az állatvásárpénztár szerződését és elrendelte, hogy közöljék az érdekeltekkel. Mangra főügyész javasolja, hogy a szerződést 15 napos közzetételre tegyék ki. A tanács így határoz. Az állatvásárpénztár tehát rövidesen, a miniszteri jóváhagyás után, megkezdheti működését. Majd a pénzügyi tanácsos bejelenti, hogy újabb póthitelre van szükség a folyóügylek szanálása céljából. A költségvetésből a miniszter jelentős tételeket vágott ki, amelyek most jelentkeznek. A félévi mérleg jelentős deficitet zárult. Felolvassa azokat a tételeket, amelyeknél legnagyobb az eltérés a kontemplált és a tényleges számadatok között. Részint előre nem látott kiadások tették aktuálissá a rendkívüli és póthitelek igénybevételét.

A pénzügyi tanácsos előterjesztéseire még visszatérünk.

Agyonlőtte magát a Kuria tárgyaló termében

Egy pervesztes magyar ezredes szenzációs öngyilkossága

Budapestről jelentik: Megrendítő dráma történt tegnap Budapesten a Kuria tárgyalási termében. Pártfalvi Szabó Béla nyugalmazott magyar huszárezredes már esztendőök óta pert folytat nővérevel Budavoszy Gyulánéval. Az ezredes a bádacsonyi szőlőbirtok felét igényelte nővérétől. Az alsóbbfokú bíróságok elutasították az ezredes igényével, míg a per legfelsőbb fórum elé: a Kuriához került.

Tegnap délután került tárgyalásra a családi birtok-per és este nyolc órakor hirdették ki a döntést. A pert az ezredes elvesztette. Amikor az ítéletet kihirdették, Szabó ezredes felugrott helyéről ügyvédje mellől, néhány lépést tett a bírói emelvény felé, majd

kirántotta browning pisztolyát és a szájába lőtt. Azonnal meghalt.

A bírák és ügyvédek emelték föl a szerencsétlen ezredes vérbeborult holttestét. Nagy katonai pompával temetik el.

A nagyváradai lóversenyek teljes programja

Több ízben megírtuk, hogy az 5. Rosiori ezred szeptember hó 15. és 16. napjain lóversenyt rendez. Az első nap programja a következő:

Juror: Elnök Olteanu M. tábornok, alelnök Joanid N. ezredes. Tagok: Schelety M. alezredes, Cuzat A. ezredes, Ivascu György ezredes, Denge A. ezredes.

1. Nagyvárad város adománydíja. Tiszti díjlovaglás saját és szolgálati lovakon, nyitva minden tiszt részére. A feltételek ugyanazok, mint a nyáron Nagyszebenben tartott lóversenyeken. Nyertes lovak két ponttal terhelve.

Díjak: I. díj 3500 lei, II. díj 1500 lei, III. díj 1000 lei.

Résztevők: 1. Dengel ezredes Ordinara saját lován. 2. Madankovics kapitány Mici saját lován. 3. Eftimiu kapitány Lasatka saját lován. 4. Andrey hadnagy Anastasia szolgálati lován. 5. Dengel ezredes Urias saját lován.

2. Nagyvárad város adománydíja. Díjlovaglás szolgálati lovakon. Nyitva az 5. Rosiori ezred tovább szolgáló altisztjei részére.

Díjak: I. díj 1500 lei, II. díj 700 lei, III. díj 500 lei.

Résztevők: 1. Balan törzsőrmester Upsala csapatlovon. 2. Musat őrmester Ungurianca csapatlovon. 3. Ciglea őrmester Vicenciu csapatlovon. 4. Gogase őrmester Vanilia csapatlovon. 5. Mihalace tovább szolgáló szakaszvezető Hidosa csapatlovon. 6. Szabó tovább szolgáló szakaszvezető Uzu csapatlovon. 7. Gyorgye tovább szolgáló szakaszvezető Alicsa csapatlovon.

3. Kard és lándzsa vágó és szurógyakorlatok rohamból. Nyitva az 5. Rosiori ezred fegyver alatt szolgáló legénysége részére, minden századból 2-2 legény számára.

Díjak: I. díj 300 lei, II. díj 200 lei, III. díj 100 lei, IV. díj 80 lei, V. díj 60 lei.

Délután fél három órakor: 1. Carrousel. Bemutatja az 5. Rosiori ezred tiszti és altiszti kara Dengel ezredes vezetése alatt.

2. Corlatescu kapitány díja Cuba Octavian (Jasy) adománya. Rendes díjugratás 3 akadállyal 1.10 méter magassággal. Nyitva az 5. Rosiori ezred tisztjei részére bármilyen lovon.

Díjak: I. díj 1200 lei, II. díj 800 lei, III. díj 500 lei.

Résztevők: 1. Popescu kapitány Monamir lovon. 2. Leca főhadnagy Vizir lován. 3. Popovics főhadnagy Uligan lován. 4. Dobrotescu főhadnagy Vagabund lován. 5. Vodica főhadnagy Oferita lován. 6. Anon hadnagy Milan lován. 7. Sevulescu hadnagy Urotip lován. 8. Stan hadnagy Onesta lován. 9. Andrey hadnagy Vizica ován. 10. Mudsichescu hadnagy Virgula lován. 11. Theodorescu hadnagy Chemal lován. 12. Dumitrescu hadnagy Dac lován. 13. Deliu hadnagy Uzu lován. 14. Stefan hadnagy Deprinsar lován. 15. Domokos hadnagy Garton lován. 16. Grunau főhadnagy Sinecur lován.

3. Biharvármegye adománydíja. Díjugratás. Nyitva az 5. Rosiori ezred tovább szolgáló altisztjei részére, csapatlovakon, 1.10 méter magas.

Díjak: I. díj 800 lei, II. díj 600 lei, III. díj 400 lei, IV. díj 200 lei.

Résztevők: Balan törzsőrmester, Musat őrmester, Vlad őrmester, Gogase őrmester, Zlotea őrmester, Mihalace, Szabó és Gyorgye tovább szolgáló szakaszvezetők.

4. Nagyvárad gyárosok díja. Díjugratás 8 akadállyal 1.20 magasság. Nyitva az 5. Rosiori ezred tisztjei részére saját, vagy szolgálati lovakon.

Díjak: I. díj 1500 lei, II. díj 1000 lei, III. díj 500 lei, IV. díj 400 lei.

Résztevők: 1. Andrey hadnagy Anastasia lován. 2. Muntean kapitány Urvald lován. 3. Popescu kapitány Monamir lován. 4. Dobrotescu főhadnagy Vagabund lován. 5. Mucsichescu hadnagy Buksi lován. 6. Theodorescu hadnagy Chemal lován.

5. Biharvármegye adománydíja. Különleges magas díjugratás 8 akadállyal 1.40 méter magas kezdettel. Nyitva az ország minden tisztje és urlovasa számára. Nyertes lovak 10 cm.-rel terhelve.

Díjak: I. díj 2000 lei, II. díj 1500 lei, III. díj 1000 lei.

Résztevők: 1. Eftimiu kapitány Ufet lován. 2. Madankovics kapitány Josef lován. 3. Popescu kapitány Violette lován. 4. Popovics főhadnagy Uligan lován. 5. Dobrotescu főhadnagy Urvald lován. 6. Vo-

dica főhadnagy Oferita ován. 7. Gruna főhadnagy Sinecur lován. 8. Mucsichescu hadnagy Vinovata lován. 9. Theodorescu hadnagy Garton lován. 10. Dumitrescu hadnagy Tajfun lován. 11. Popovics főhadnagy Milan lován. 12. Andrey hadnagy Anastasia lován. (Az Eftimiu kapitány Ufet lova, Madankovics kapitány József lova, Dobrotescu főhadnagy Urvald lovai, mint nyertesek 10 cm. terhelve lesznek.)

6. Jeux de Bares. Rosetti ezredes a bukaresti 5. vadászandárparancnok adománya 500 lei.

1. csoport. Madankovics kapitány, Popovics főhadnagy, Theodorescu hadnagy.

2. csoport. Eftimiu kapitány, Popescu kapitány, Andrey hadnagy.

3. csoport. Dobrotescu főhadnagy, Dumitrescu hadnagy, Mucsichescu hadnagy.

**Ma, pénteken látható
először az utolsó év-
tized leghatalmasabb
történelmi filme**

**A
hóhér
pallosa**

**a
„DORIAN”
Filmszínházban.**

7 felvonás

**A főszerepben:
Erna Morena
Éva May
Eugen Klöpfer
Huszár Károly**

10.000 statiszta.

Ma először!

Ma ne menjen

más

Kávéházba

mint a **Kis Kávéházba**, melyben MAX LINDER a világhírű filmkomikus a főszereplő. A rendkívül humoros és kacagtató film még 3 napig, péntek, szombat és vasárnap kerül bemutatásra az **Atlantia** nyári moziban és az **„Apollo”** moziban.

1923. szeptember 14.

A Magyar Párt gyűlése

A Magyar Párt intéző-bizottsága 12-énotta meg Kolozsváron rendes havi ülése.

Az ülés megkezdése előtt heves kifakadásokat provokált, hogy a Magyar Párt ülései ma még mindig rendőri kirendeltséggel tarthatók meg. A párt intéző-bizottsága egyhangúlag követelte, hogy az új almanach szellemé lépjen életbe. Remélik, hogy Petőfi a hadtestparancsnok kedvező döntést fog hozni ebben a kérdésben.

Fekete Nagy Béa a magyar kereskedőkre, iparosokra, orvosokra s mérnökökre rendkívül sérelmes cégtáblaadó rendelettel foglalkozott. Felterjesztéssel él a párt a kormányhoz a sérelmes rendelet orvoslása végett. A súlyos adókövetések miatt a Magyar Párt parlamenti szekciója megfelszólalni a törvényhozás mindkét házán. A marosvásárhelyi nagygyűlés is memorandumára válasz se érkezett. A pártülés felolvasta Incze Lászlóné esperesbeadványát, aki felhívja a figyelmet arra, hogy a magyar anyák monstre külföldi ösztönöket terveznek, hogy demonstroláljon az iskolák bezárása ellen és a kormányt a magyarság alattvalói hűségének biztosításával azonnali intézkedésre kéri.

Létrejön a magyar kölcsön

A kisanfant megkapja a gazdasági garanciát

Genfből jelentik: Bethlen István gróf miniszterelnök már végleg biztosította a 40-50 millió aranykoronás kisebb kölcsönt, amelyet néhány héten belül fognak folyósítani. Még nagyobb eredmény, hogy a körülbelül hatszázmillió aranykoronát kitevő nagy kölcsön ügyében is létrejött az elvi megállapodás a magyar kormánynak Genfben időző tagjai és a kisanfant külügyminiszterei között. Lényeges, hogy a kisanfant nem követel beleszólást Magyarországon belső ügyeibe, csak abban az irányban, hogy a magyar kormány nem fogja fegyverkezésre felhasználni a külföldi kölcsönt. Ez sikerült s ezzel Bethlen István gróf miniszterelnök elhárította a nagy akadályokat Magyarország gazdasági talpraállításának útjából. Ilyen körülmények között csak gazdasági garanciáról lesz szó.

Érdekes, hogy Benes állt elsőnek Magyarországon mellé, de példáját Románia és Jugoszlávia külügyminiszterei is követték.

Darier, Cheneviere és Monod genfi bankárok Bethlen István gróf magyar miniszterelnök tiszteletére a Hotel des Berguesben ebédet adtak. Az ebéden résztvett Motta volt svájci köztársasági elnök, a svájci népszövetségi delegáció több tagja, azonkívül a genfi pénzügyi élet számos képviselője. Magyar részről ott volt a miniszterelnökön kívül Daruváry Géza és Kálmán Tibor, Berzeviczy Albert, Táncos Gábor tábornok, Korányi Frigyes báró párisi követ, Khuen-Héderváry Sándor gróf és Baranyai Zoltán dr. Az összehívók nevében Darier üdvözölte Bethlen István grófot és a magyar kormány delegátusait. A tősztra Berzeviczy Albert válaszolt, mint olyan ember — mondta — aki nemcsak korban a legidősebb, hanem akit a legrészebb barátság fűz a genfieliekhez. Nyomoruságunkból — folytatta Berzeviczy — főleg felé nézünk a svájci nép boldogságára, nyomoruságunkból, amelyet nem érdemeltünk meg, a svájciak boldog jólété felé, melyet megérdemeltünk. A beszédet, amely a társaságra nagy hatást tett, igen megfogadták.

21-i fehérneműek

nyakkendők, harisnyák a legolcsóbban

MOLNARNÁL

Ferdinánd király (Ruhócz) ut. 9. szám.

Mussolini újból nem akarja kiüríteni Korfut

Anglia külön akciót tervez

Miután már úgy látszott, hogy az olasz-görög kérdés végleges megoldást nyer, Mussolini ismét fel akarja borítani az egyezséget.

Az „Echo de Paris” a nagyköveti konferencia újabb nehézségeiről ír. Anglia elkötelezte, hogy akció szabadságát a legrövidebben visszaszerzi ha a nézeteltérés kiűzőbölése meghiúsul. Ugyanis

Mussolini nem hagyta jóvá Avezzano nagykövetnek Korfu haláldektalan kiűzésére tett ígéretét,

holott Anglia csak ennek alapján mondott le, hogy a Népszövetségnél megtegye tervezett lépéseit.

Mussolini új formulája szerint Korfut

csak a vizsgálat eredményes befejezése után üríti ki, ami a megszállás hónapokig való elhúzódását jelentheti. Ezt a tervet Anglia feltétlenül meg akarja hiúsítani. A párisi nagyköveti konferencia délelőtt, délután tárgyalta az ügyet, amely az angoloknak azzal a követeléssel támadt, hogy a konferencia állapítsa meg az olaszok Korfuról való kivonulásának határidejét.

Avezzano követ kijelentette, hogy lehetetlen a kivonulás annak a garanciája nélkül, hogy Görögország vállalt kötelezettségeit szintén végrehajtja.

A nagyköveti konferencia most újabb formulán gondolkodik.

A határszéli városokban megszigorították a hadizónát

Biharvármegye közigazgatási bizottságának tegnapi ülésén tartott hosszabb beszédet Lázár Aurél dr arról, hogy az ostromállapotot és a cenzurát meg kell szüntetni. Hodor Viktor prefektus válaszában ki is jelentette, hogy ez irányban lépéseket tesz a kormánynál. Most — ezzel éppen ellentétben — Aradról a következőket telefonálják:

A prefekturára szerdán délelőtt megérkezett a katonai terparancsnokság átirata, amely szerint az eddig érvényben levő II. számú rendelet helyett a III. számú rendelet lép életbe. Amint ismeretes, a II. a hadizónára vonatkozó rendelet enyhébb, mint a III., így az utóbbinak életbeléptetése bizonyos foku szigorításokat tartalmaz. Az új rendelet elsősorban az állam biztonsága ellen elkövetett kihágásokkal és vétségekkel foglalkozik. Elrendeli, hogy ezekben a bűncselekményekben uíra a katonai hatóságok ítélik meg, tehát a tárgyalás és ítélet jogát kiveszi a polgári igazságszolgáltatás kezéből. Elrendeli továbbá, hogy a fegyvertartási engedélyket, revízió céljából, be

kell nyújtani és akinél régi, vagy hamis fegyvertartási engedélyt találnak, azt a kémkedés és lázadás vétségét magába foglaló szankció alapján ítélik el. Gyűlésekre, mulatságokra és összejövetelekre a polgári hatóságok csak a divízióparancsnokság hozzájárulásával adhatnak engedélyt. A katonai hatóságoknak jogában áll a polgári lapokat, nyomtatványokat cenzurálni. A lapok megjelenését, ha a körülmények úgy kívánják, bizonyos időre megszüntetik. A levélforgalom cenzuráját is előírja a rendelet. A polgári hatóságok eljárásában egy katonai delegátus vesz részt. Azokat az egyéneket pedig, akik ellen államellenes cselekedet miatt eljárás van folyamatban, a hadizóna területéről ki kell utasítani. Azokat a román polgárokat is ki lehet utasítani, akiknek ott tartózkodásuk nem kívánatos. Végül a rendelet előírja, hogy a hadizóna területén lakó polgárok az alkotmányba biztosított összes jogaikat élvezik, kivéve azokat, amelyekre a harmadik számú rendelet vonatkozik.

Rejtélyes eset Aradon

A szálloda kétemeletes ablakából lezuhant egy ember — Gyilkosság vagy öngyilkosság?

Aradi tudósítónk telefonálja: Tegnapi órá különös szenzáció tartja izgalomban a város lakosságát. Éjszaka, három órakor, hatalmas néptömeg lepte el a Fehér Kereszt-szálloda előtti teret. A szálloda előtt, az aszfaltos fehér alsórúhában, arccal a föld felé fekvő egy ismeretlen férfi feküdt, akinek borzalmasan szétzúródott fejéből vastag sugárban folyt a vér. Az első pillanatban meg lehetett állapítani, hogy az ismeretlen férfi a kétemeletes szálloda ablakából zuhant a járdára. A szállodában lakó Dobrianu nevű ur a portással felrohant az emeleire. A kilences számú szobában kopogni kezdtek, a kilences számú szobában eshetett ki a férfi és erősen zörögtek az ajtón, de azt csak néhány perc múlva nyitotta fel egy zavart, szintén alsó-rúhában levő férfi, aki ideges hangon kiáltotta feljűk, hogy lakótársa egy-néhány perccel ezelőtt kiugrott az ablakon.

Rövid percek múlva megérkezett a rendőrség is. Megföldítették a földön fekvő szerencsétlen embert, aki már akkor mozdulatlan, halott volt. A személyazonosságát nehéz lett volna megállapítani, mert koponyája a felismerhetetlenségig szétzúródott, de a 9. sz. szoba lakójának vallomása nyomán meg lehetett állapítani, hogy egy közismert aradi uriember, aki állandóan a szállodában lakott.

A rendőrség és a hatóságok azonnal erélyes nyomozást kezdtek.

Megállapították, hogy a szerencsétlen ember több társával éjszaka egy óráig mulatozott a Központi-szállodában és onnan társával együtt

tért haza lakására. Hogy azután mi történt addig a pillanatig, amíg az a második emeleti ablakból az uccára zuhant, még nem lehetett megállapítani és így még nem tudják, hogy öngyilkosságról, vagy bűntényről van-e szó. A zuhanást egy rendőr látta csak, aki a szállodával szemben az uccasarkon állott a posztján. A rendőr előadása szerint látta, hogy egy fehér ruhát viselő férfi ki a szálloda másodemeleti ablakából és csak a tompa zuhanás hangjára lett figyelmes, mert akkor már biztosan tudta, hogy egy ember zuhant az uccára aszfaltjára.

A nyomozó közegek kihallgatták Dobrianut, aki kijelentette, hogy amikor a kilences szoba ajtaját kinyitották, az abban lakó ur nagyon zavartan viselkedett és egyenes felvilágosítást nem adott. A szobában teljes rend volt. Dulakodásnak nyoma sincsen, sőt az ágyon sincsen semmi gyűrődés és így az ablakból kiuhant férfi még le sem feküdt.

Megállapították még azt is, hogy S. ur, aki a szerencsétlenség áldozata, nem régen vált csak el feleségétől, de tegnap elvált felesége ismét felkereste. Egész nap együtt voltak és a legjobb barátságban töltötték a napot, sőt a férfi elvált feleségét, aki Bécsbe utazott, egész Kurticsig kísérette. Onnan visszatért, egész délután barátai volt. A délutánt a legjobb hangulatban töltötte és levelet sem hagyott maga után, holott feltehető, hogy ha öngyilkosságra készült, arra kellett volna, hogy valami oka legyen és levelet is hagyott volna.

Kihallgatták a második emelet lakóit is. A 9. sz. szobától távolabb hallották, de a köz-néhányan dulakodás zaját szoba lakói nem hallottak. Tekintve, hogy a dulakodásnak nyoma

sincsen a szobában, ez csak komplikálja a dolgot.

A nyomozó hatóságok reggel 6 óráig dolgoztak és folytatják ma is a nyomozást, amelynek eredményét egész Arad nagy érdeklődéssel várja.

Uj vasutvonal Nagyvárad és Arad között

Közvetlen vonatpár Vaskő és Nagyhalmagy között

A bukaresti közlekedésiügyi minisztérium vasutépítési programja igen közeli éri Nagyváradot, Aradot és Aradmegyét. A már kiépített kisjénő-nagyszalontai vasutvonalnál nem állanak meg, hanem újabb vasutak létesítésével mind sűrűbb hálózatot akarnak teremteni a Körös-vidéken, mert az arad-nagyvárad egyenes út mellett a két várostól távolabb fekvő községek lakóinak még mindig igen nagy kerülőt kell tenniük, ha egyik vagy másik nagy városba akarnak jutni. Régi terv már, hogy Vaskő és Nagyhalmagy között közvetlen vasutvonalat építsenek és most már a tervek elkészítése is folyamatban van. Ez nagy fontossággal bírna a Körös-vidékre, mert az ilyenformán Dévág meg-hosszabbított vonat ugyszólván összekötné a petrozsényi szénleteleket a Körös-vidékkel.

A minisztérium illetékes ügyosztályában a tervek között ott fekszik egy Arad és Nagyvárad közötti második vasutvonal terve is. Eszerint a Borosjenő és Csermő közötti csonkaszárnyat egészen Hollódig meghosszabbítanák, vagy is Arad-Borosjenő-Csermő-Hollódon át lehetne Nagyváradra jutni.

Ez a vonal ugyan hosszabb a mostaninál, de olyan vidékeket juttatna vasúti közlekedéshez, amelyek eddig ugyszólván el voltak zárva ettől és hosszú körutat kellett tenniük, amíg eljutottak Aradra vagy Nagyváradra. A legutóbbi minisztertanácson szóba került a két új vasutvonal kiépítése és olyan határozatot hoztak, hogy az általános tervek után most már sürgősen el kell készíteni a részletes terveket is. Nincs kizárva, hogy tavasszal már meg is kezdik a Nagyváradot és Aradot még jobban összekötő két új vonal építési munkálatait.

Az uzsora-törvény alkalmazása

A nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara a következő felhívást közli:

Az uzsoratörvény rendelkezései szerint minden kereskedőnek az üzletében és raktáraiban levő árukról számlákkal kell rendelkeznie s azokat az ellenőrző közegeknek felmutatni tartozik.

Arra való tekintettel, hogy a kereskedőknek lehetnek áruik, amelyek régi időkbeli származnak s amelyeknek számlái elkallódtak, vagy újabb áruik is, amelyekre vonatkozólag számlákkal bármely okból nem rendelkeznek, az uzsoratörvény alkalmazásának ellenőrzésére hivatott központi bizottság az ipari és kereskedelmi minisztérium jóváhagyása mellett Kamaraunk közbenjárására kimondta, hogy az árakra vonatkozólag számlahiányában rendes kereskedelmi könyvekkel rendelkező kereskedőknél a leltárkönyvbe bevezetett összeg, rendes könyvek és leltárkönyv hiányában pedig a Kereskedelmi és Iparkamara bizonyítványával igazolt napi érték legyen irányadó.

Felhívjuk tehát az érdekelt kereskedőket, akinek üzletében és raktárában olyan áruk vannak, amelyekre vonatkozólag számlákkal nem rendelkeznek, a legrövidebb időn belül állítsanak össze ezekről az árukról pontos kimutatásokat román nyelven a pontos napi beszerzési árak kitüntetésével s azokat az alulírott kamaraánál igazolás végett mutassák be.

A kamara az áruk létezését a helyszínen fogja megállapítani, az árakat pedig szakértők véleménye alapján fogja igazolni. Barbu Romulusz s. k. elnök. Dr Oláh Béla s. k. főtitkár.

* Kabát, kosztüm, öltöny és ruhaszövet bevásárlásainál nézze meg a Körös-parti áruház szövettömégének választékát, melyhez hasonló csak fővárosi nagy áruházak nyújthatnak, hol az árak olcsóbbak, mint bárhol.

A királyi párt váró Temesvár Felvonulnak a Bánát összes nemzetisége

Temesvárról jelentik: Az uralkodópár szeptember 22., 23. és 24-iki temesvári látogatására nagyban készül Temesvár közönsége. Az eddigi diszpozíciók szerint a magas vendégek szeptember 22-én reggel 9 órakor érkeznek udvari különvonattal Temesvárra. A józsefvárosi pályaudvarról autón a gyárvárosi román katedrálisba mennek, ahol ünnepi istentisztelet lesz. Innen a dómtemplomba, majd a szerb és a belvárosi izraelita templomba látogatnak el, ahol szintén ünnepi istentiszteleteket tartanak.

A templomlátogatások után a tiszti kaszinóban dezsőmet szervíroznak a magas vendégeknek. Vasárnap délelőtt a Lloyd-soron készült királyi pavillonból nézi végig a király és családja a nagy etnografiai felvonulást, amelyen a Bánát összes nemzetiségei eredeti népviseletben, több mint 30.000 emberrel vesznek részt. A menet után a katonaság defilíroz. A felvonulás körülbelül három óra hosszáig fog tartani. A program többi pontjainak megállapításán lázasan dolgoznak a különböző bizottságok.

Kétszáz dollárt örökölt egy váradi színész

Dollár-öröklési láz dühög egész Európában. Most, amikor sorba leromlott majdnem minden európai valuta, nem is lehet csodálkozni, ha fokozottabb mértékben a dollárok hazája felé fordul a figyelem. Ah, a dollárok, olyanok ők a szegény, pénztelen váradiak szemében, mint a varázs-ige: ha van, minden akadályt le lehet gyűrni, ha nincs, jó a lei is, illetve jó lenne a lei is, de sokszor az sincs.

Békéssy Jóska, a népszerű énekes ott álmódott a Palace nagy tükrei alatt a dollárokról, miközben Marci szorgalmasan irogatta fel a feketét és a kávé szürke habbal. Békéssy Jóska már hónapok óta gyanusan mosolyog, amikor a dollárokról volt szó s csak annyit mondott, meglássátok, én örökölni fogok, még pedig dollárt.

Mit mondjak, senki nem vette komolyan Békéssyt, egész tegnapig, amikor végre komolyan beütött a dollár-örökség. Békéssynek marosvásárhelyi barátja, Kun Ármin ottani cukorkakirály. A boldog cukorkakirály 360 ezer dollárt, azaz hetvenöt milliót örökölt Amerikából. Szép kis örökség! Két hónappal ezelőtt értesült Kun Ármin amerikai nagybácsija késői haláláról és azonnal kiutazott Amerikába — a dollárokért. Elutazás előtt megígérte Békéssy Jósának, hogy 200 dollárt ad neki. Tegnap Nagyváradra érkezett a dollárral megrakott ember és tényleg kiüzette Békéssynek a 200 dollárt, negyvenhatezer leit.

Eddig van a dollármese, szép volt, mindenki örül a színész szerencséjének. Most az egyszer jó helyre gurult a dollár. Nemsokára tovább fog gurulni...

Szépségihált tökéletesen eltávolíthatja, arh ajakat, szepiöt, szemölcsöt végleg utonyomok nélkül D. STERNBERG HELEN kozmetikai intézetében. Piata Regina Maria (Bömer-tér) 3. szám, I. emelet.

Diák egyenruhákat

minden elfogadható árban

illőgástalanul készí

Biró László

Posta (Uri-utca) 24.

legdivatosabb

Női KABATOK

ruhák, kalapok és leányka ruhák a legolcsóbbban

HEVESI PARISI DIVATRUHÁZÁBAN
Száma Nicolae Jorga (Zöldfa-utca)

ELIDONSÁGOK

* Bratianu miniszterelnök Nagyváradon át hazautazott. Bratianu Jonel miniszterelnök, aki a kisantant miniszternökeinek bizalmas konferenciáján Karadban vett részt, tegnap délután a szmári gyorsvonathoz csatolt szalonkocsiban keresztül utazott Nagyváradon. A miniszterelnök egyenes kívánságára az áltáson nem volt semmiféle hivatalos gadtatás.

* A prefektus meglátogatta a nyilvános könyvtárt. Hodor prefektus tegnap Bucico polgármester és Benedek táncos társaságában meglátogatta a nyilvános könyvtárt. A könyvtár-terem nagyvárosi nagyszerűsége, tartalma és berendezése felett a prefektus meglepetését és mémet fejezte ki. Ez a csöndben dolgozó igazi kulturális intézmény megérdemelné hogy terjeszkedését jóakaratu hatóság támogatás tegye lehetővé.

* Andrassy látogatása Zitanál. Budapestről jelentik: Andrassy Gyula gróf hó végén Spanyolországba utazik és meglátogatja Zita volt királynét és családját.

* A Nac-Törekvés vasárnap bajnómérkőzése tartja már előre is izgalomba a kedélyeket. Mérkőzés iránt ilyen hallatlan érdeklődést még nem tapasztaltunk Nagyváradon. Nem is csoda mert mindkét csapat lázasan készül a nagy összecsapásra. A Törekvés a Nac-cal szemben elégtetőbbi eredményeit szeretné megtartani, míg a Nac természetesen győzni szeretne. A közönség elhelyezése mintaszerű lesz. A futópályán sok ülőhely van elhelyezve és remélhetőleg így ismét bámulni fogjuk a korzóó sporthölgyek eleganciáját. A főmérkőzés kezdete d. u. fél 5. Előzőleg Szatmári Törekvés-Egyetértés bajnoki mérkőzés. Aki jó jegyhez akar jutni az azonnal váltsa meg a jegvét Kálmár ékszerésznél, Hellasnál, Balogh Jánosnál vagy a Színházi Cukorka nagykereskedésben.

* Orvosi hír. Dr Báronsy Vilmos szülész, nőorvos, a berlini Charité szülészeti és nőgyógyászati egyetemi klinikai volt orvosa rendelését megkezdte. Rende Rimanóczy-utca 14. d. e. 11-12, d. u. 3-5

* Temetés. Tegnap délután nagy részvét mellett temették el Benedek Sándor kereskedőt a Teleki-utcai gyászszobából Nagyvárad egész kereskedőtársadalma megjelent a temetésen s kísérte utolsó útjára a korán elhunyt Benedek Sándort.

* Munkágyűlések. Szeptember hó 14-én péntek d. u. 5 órakor a Gitye-gyár munkásai értekezletet, este 8 órakor a borbély és fodrász-munkások fontos napirendű taggyűlést, 16-án d. u. 3 órakor a grafikai munkások félévi közgyűlést, 16-án, vasárnap este 6 órakor a sütőmunkások taggyűlést tartanak. Pénteken, 14-én este 7 órakor a kongresszusi kiküldöttek tartanak értekezletet Szacsavay-utca 24. sz. alatt.

* Már tegnap nem jegyezték a márkát. Svájcban jelentik: Tegnap történt meg először, hogy a tőzsdén nem jegyezték a márkát teljes elértéktelenedése miatt. A márkát meghalt.

* Nyilatkozat. A lapokból értesültünk, hogy a Biharmegyei Földművesek Egyesületének vasárnapi közgyűlésén tárgyalta az Állatvásár-pénztár ügyet. Nem kívánunk hírlapi polémiába bocsátkozni, csupán a közönség megnyugtatóására tartjuk szükségesnek a következőket kijelenteni: Az Állatvásár-pénztár egész Közép- és Nyugat-Európában működő olyan intézmény, mely legelső sorban éppen az állattenyésztő gazdaközönség érdekeit mozdítja elő, mert módot nyújt rá, hogy felhajtott jószágait minden utánjárás és idővesztés nélkül a legmagasabb áron értékesíthessék. 2. Az Állatvásár-pénztár alap-

Az idei szintársulat drámai szopránja Baksa Judit mutatkozott be tegnap este jelentős siker mellett. Kétségtelen, hogy az új tagok között ő lesz az erőssége az együttesnek. Kitűnő szimpadi jelenség, öntudatos mozgása, nagyszerű színjátszó képessége mint énekesnőt még értékesebbé teszi. Hangja nyitott színezetű, tiszta, kellemes. Énekbeli készsége az egész partitúrán keresztül érezhető volt. Tosca nehéz szerepében kiforrott művészetéről tett tanúságot. A meleg fogadtatás a közönség szeretetének és bizalmának volt záloga, hogy ő még számos élvezetes estét fog szerezni nekünk. Tihanyi Zoltán Cavaradossia igen szimpatikus. Éneke azonban csak a második felvonás közepétől volt kiemelkedő. Hogy a hozzáfűzött remények valóra fognak válni, annak ismét tanujelét adta. Deklamálása kissé elmosódott. Feleki lírai baritonja ebben a kimondott drámai szerepben elmosódott. Szorgalmas önképzés fogja több színhez juttatni. Igyekezete ismét sok szimpátiát szerzett neki. Bereng tegnap sok kívánni valót hagyott szerepében. Mikor az opera együttesekben kezdett elhelyezkedni, hangja kiképzéséhez kellett volna hozzálátnia, mert van hanganyaga. Ugy látszik azonban ő ezt teljesen elhanyagolta, mi viszont kezd a muzikalitás rovására menni. Markus ismét nagyszerű volt, úgyszintén a régi jó Harasanyi.

Achvaron Lajos
uri mabó
Str. Postei (Uri-utca) 6

Váradí dirigált. Az első felvonás vonatott menete nehezen indított. A harmadik felvonást először játszották a bevezető előjátékkal kifogástalanul, mely felvonás különben is a legkiemelkedőbb volt. A szép színhatások Hetényi főrendező invencióját dicsérték.

— Fekete gyémántok. Ma Jókai nagyszerű regényéből készült színmű, a Fekete gyémántok kerül előadásra a premier szereplőivel B) bérletben.

— A hazajáró lélek. A legérdekesebb színművek egyikét, az utóbbi évek legnagyobb sikerű darabját mutatja be a színház szombaton este bérleten kívüli előadásban. Jósika Mici játsza a női főszerepet, akinek e szerepben újból alkalma lesz kivételes művészetét bemutatni. Toalettjei is méltó feltűnést fognak kelteni. A színmű többi szerepeit, melyek mind művészi feladatot követelnek, Tóth, Kiss, Harsányi, Pogány Janka, Galambos, Balassa és Bereng játszik. A hazajáró lélek hétfőn A) bérletben kerül színre a premier szereplőivel.

— Aranymadár. Szombaton délután úgy a gyermekeknek, mint a felnőtteknek kedves szórakozást fog nyújtani az Aranymadár operett, melynek címszerepét Pintér Böske fogja ezúttal is játszani. Az Aranymadár szombaton délután mérsékelt helyárak mellett kerül előadásra.

— Vasárnapi előadások. Vasárnap délután mérsékelt helyárakkal a Nebántsvirág, e kedves zenéjű és mulatságos szövegű operette kerül színre Zilahy Irénnel a címszerepben, este pedig a Bucsukeringő lesz a színház műsorán teljesen új kiosztásban Pintér Böskevel, Zilahy Irénnel, Borovszkyval, Misogával, Pogány Jankával, Madassal, Kiss Gyulával, Harsányival a főszerepekben. A Bucsukeringő vasárnap esti előadása bérleten kívül kerül színre, így tehát az összes páholyok és szőlők eladásra kerülnek.

MOZI.

— Max Linder — a kis kávéházban. Az Atlantic nyári mozi és Apolló mozi rendkívül érdekes sláger filmje még három napig, péntek—szombat—vasárnap. Előadás kezdete az Apollóban 5, 7 és 9, az Atlanticban háromnegyed 9 órakor.

— A Hóhér pallosa. A mai napon ismét a filmművészetnek egyik legnagyobb szerű remeke érkezett el hozzánk. A Dorian-filmszínház mai bemutatója kétségkívül művészi eseménye lesz Nagyváradnak. „A hóhér pallosa” című 7 felvonásos monumentális történelmi dráma egy sorban említhető a „Hindu siremlék”-kel, a „Faraó hitvesé”-vel, a „Sodoma és Gomorhá”-val. A film témája, rendezése kiállítása és a szereplők játéka az utolsó évtized legnagyobb slágerévé avatják. A mindvégig izgalmas és megrázó mesék Fellner Péter Pál rendezése mellett kerültek filmre. A főszerepeket Erna Marena, Eva May, Eugen Klöpfer és Huszár Károly alakítják. Tízezer statisztá veszt részt a pompás megjelenetekben. Egy külön filmvárost építettek ehhez a filmhez, újból felépült a középkori London. A grandiózus film pénztől keddig látható a Dorian-Filmszínházban.

NYILTER

A C-ontaházi és Nagymarosi Erdőipar Rt. mely tájadalommal jelenti

Hoffmann Miksa

igazgatósági tag urnak

f. hó 11-én hosszas szenvedés után történt elhunytát. Az elhunytan kiváló munkatársunkat gyászoljuk s emlékét mindig kegyelettel fogjuk őrizni.

Tőzsdei jelentések

Zürich, szeptember 13. Nyitás: Berlin 0.005, Newyork 559 fél, London 2544, Páris 3245, Milánó 2450, Prága 1675. Budapest 0.03, Bukarest 250, Bécs 0.0078 háromnegyed.

Bukarest, szeptember 13. Zárlat. Devizák: Páris 1225, London 970, Newyork 217, Róma 965, Zürich 38 fél, Prága 648, Bécs 31 fél, Berlin 20, Budapest 125.

Valuták: Márka 20—30, font 980—990, frank 1250—1260, svájci 41—42, lira 920—930, dinár 215—220, dollár 220—223, osztrák 33—35, magyar 85—90, szokol 650—660.

Budapest, szeptember 13. A Devizaközpont hivatalos árfolyamai: Bukarest 90—103, London 91.600—92.000, Berlin 200—214, Páris 1120—1186, Belgrád 210—225, Newyork 19.200—20.400. A többi kurzusok változatlanok.

Zürich, szeptember 13. Zárlat: Berlin 0.0440, Amsterdam 220, Newyork 560, egyenlő, London 2547, Páris 3230, Milánó 252 fél, Prága 1675, Budapest 0.03, Belgrád 610, Bukarest 250, Varsó 0.0020, Bécs 0.0078 háromnegyed.

Budapest, szeptember 13. A csüörtöki bankközi forgalomban az irányzat tartott volt. A mai kasszanap forgalma közel háromszáz milliárd. Magyar Hitel 950 ezer, Osztrák Hitel 185—195000, Földhitelbank 495000, Salgó 780000, Urikányi 1450000, Beocsini 130000, Rima 190000, Ofa 670000, Viktória butor 290000, Ganz Danubius 4300000, Schlick 300000, Köszén 3300000, Magnezit 3600000, Kereskedelmi Bank 1550000.

Szerdán is csak igen szűk keretek között mozgott az üzleti forgalom, mert a zsidóünnep miatt az ügynökök és bankárok nagyrésze ma is még zárva tartotta irodáját. Üzlet ma is csak kevés jött létre, de az orientálódás olyan árfolyamokat produkált, amelyek már a szilárduló irányzat tagadhatatlan jelei.

A vállalkozó kedv. feléledését jelen szünetnapon a kereslettel, ám áru még e magasabb árfolyamok mellett sem jelentkezett csak szórványosan, mert a gyöngékezek már a múlt héten kibocsátották tárcájukból részvényeiket a magas közt pénz től való félelem folytán. A helyi kölcsön pénz 7 és 8 százalék között talált elhelyezést és ma főként ebben fejlődött ki üzlet, mert az ügynökök és bankár-cégek közül azok, amelyek a mai napon is dolgoztak, a holnapi pénztári dátumra való előkészületekkel votak elfoglalva.

Az esti bankközi forgalom árfolyamai a legutóbbi hivatalos tőzsdei nap záró kurzusainál jóval magasabb árnívót hoztak létre.

Magy. H. 900—950, Osztr. H. 175—180, Keresk. B. 1450 áru, Leszám. B. 180, Olasz B. 60—63, Földhit. 500, Hazai B. 480—500, Cseh B. 55—60, Ganz-Dan. 42.000, Ganz-Vill. 3100—3300, Fegyver 1600—1625, Kistarcasai 170, Schlick 300, Kaszab 235, Magnezit 3300, Köszén 3100—3200, Szászvári 550—570, Beocsini 1300—1400, Urikányi 1400—1500, Izzó 600—620, Georgia 1700—1800, Brassói 560—580, Gumi 240, Zinner 18 fél, Olaj 120, Auer 450, Mezőh. cukor 430—450, Cukor 4300, Szalámi 30, Budap. gőzm. 240—250, Hungária 140, Guttmann 600, Nasici 2200, Hazai Fa 180—190, Dunaharaszti 45—47, Furnier 51, Levante 1200, MFTR 520, Déliv. 140, Államv. 510 pénz.

A délutáni magánforgalomban is javultak az árfolyamok. Tájékoztató kurzusok ezek: Angol-Magy. 210, Földhit. 510, Magy. H. 950—970, Cseh B. 55, Leszám. 195, Osztr. H. 190, Hazai 500, Ingatlan 480, Egy. Főv. 460, Magy. Ált. Tak. 280, Backmalom 150, Gizella 140, Hungária 150, Budapesti Gőzm. 260, Beocsini 1250, Magnezit 3500, Köszén 3300, Salgó 780, Athenaeum 240, Pallas 85, Glóbus 60, Fegyver 1600, Ganz-D. 43—46.000, Kistarcasai 185, Hoffherr 310, Láng 250, Rima 200, Kaszab 145,

Olom 57, Boni 165, Brassói 700, Izzó 630, Karton 210, Cukoripar 4300, Östern. 510, Mezőh. Cukor 430, Dunaharaszti 50, Guttmann 600, Hazai Fa 200, Nasici 2200, Viktória bútor 35, Déliv. 155, MFTR 510, Levante 1300, Nova 185, Államv. 550, Tröszt 180, Georgia 1900.

Nem jegyzett részvények: Magyar Amerikai B. 60—62, Term. B. 7—9, Demecseri 20—22, Székely és Gerő Vas 5.9—6, Mezőhitel 20—21.5, Délkeleti 40—42, Bródi vagon 75—80, Bánfalvai szén 14—15, Herendi porcellán 15—16.

SCHWARTZ ALADÁR

új ékszer üzlete

Str. Vulcan Nagy Sándor-utca 1. sz. alatt.

Brillians, arany és ezüst tárgyakból dus választék saját modernül berendezett műhelyében megrendelések, átalakítások és javítások elvállaltatnak.

Concurs

Casa Cercula Oradia-Mare publica concurs pentru complectarea urmatoarelor posturi vacante:

1. Laboranta auxiliara cu salar fix lunar 1680 lei,
3. Implegat Classa II. cu salar fix lunar 1730 lei.

Concurentii éereri'e scrie in limba romana cu mana proprie le vor insinde la Directiunea Casei Cerculei Parcul Embesecu Nr. 24 cel mai tarziu pana la 22 Septembrie 1923.

Oradea Mate, la 13 Septembrie 1923.

Directiunea.

Ma már mindenki tudja, hogy szózott táblás

szalonna és l-a disznózsir

a legolcsóbb napi árban, pontos és szolid kiszolgálás mellett

Aczél Sándornál

azé ezhető be.

Iroda Deák F.-u 5. — Telefon 9-22 sz.

No. 118—1923.

Pályázati hirdetmény

Az Oradea-Mare i. áll. leányliceum internátusa részére 20 vaságy, 20 éjjeli szekrény és 20 darab ruhaszekrény készíttendő, melyre pályázatot hirdetünk. A pályázók zárt ajánlatokat folyó hó 20-ig nyújtják be az internátus igazgatóságához, Schlauch-tér 26. sz. Ugyanott mintá megtekinthető.

Igazgatóság.

Vezérkönyvet és falitáblát

Vajna-Szabó féle fonomiákkal Abcéhez teljesen ingyen adom. Akik e könyvet használják k rjék egyenesen tőlem rendeléseiket. Oszálynaptók rom. magy. szöveggel elemi iskolai Vajna-K. féle „Értesítő könyvecske” fehér papíron.

Bodó János református hittankönyvek I—V. oszt. Brosz E. Diák naptár II. évf. 64 old. szöveg 32 old. Jegyzetrésszel puhakötés 8 L. erős kötés 14 L. a szokott engedménnyel szállítottom.

Turoczi István

könyv- és papírkereskedés, könyvnyomda és könyvkötészet
Târgul Sacuasc—Kézdivásárhely

Palma

**a minőségre
ügyeljen és ne az arra
ba gummisarkot vásárol!**

Kérje cipészétől kifejezetten a valódi
„Palma” kaucsuk sarkot és kaucsuk
talpat és utasítson vissza
olcsóbb utánzatot!!

Meghívó

a „Calea Ferata Oresaneasca Oradea-Mare
S. A. (Nagyvárad Városi Vasút R. T.)
Oradea-Mare, saját üzlethelyiségében
(Vár-tér 2. sz.) 1923. október hó 1-én, dél-
előtt 11 órakor az 1922. üzletévre vonatko-
zóan, tartandó
RENDES ÉVI KÖZGYÜLÉSÉRE.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése az 1922-ik
üzletévről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Határozathozatal a tiszta nyere-
mény felosztása tárgyában.
4. Az igazgatóság és a felügyelő-bi-
zottság részére a felmentvény megadása
iránti határozathozatal.
5. Az igazgatóság indítványa az alap-
tőke felemelése és az alapszabályok 5.
§-ának megváltoztatása iránt.
6. Az igazgatóság és a felügyelő-bizott-
ság tiszteletdíjának megállapítása.

Az Igazgatóság.

Az a részvényes, aki jogait a közgyűlé-
sen gyakorolni kívánja, tartozik részvé-
nyeit, illetőleg a már kisorsolt részvények
élvezeti jegyeit a még le nem írt szelvé-
nyeivel együtt a közgyűlés napján megelő-
zőleg 8 nappal a társaság gyűjtőpénztárá-
nál (Oradea-Mare Vár-tér 2. sz.) vagy a
Mährische Agrar und Industrie Banknál
(Brünn) letenni. Az alapszabályok érte-
ményben a részvényest a közgyűlésen min-
den 20—20 letett részvény. vagy élvezeti
jegy után 1—1 szavazat illeti meg.
A mérleg, nyereség és veszteség-
számla a hivatalos órák alatt az intézet
gyűjtőpénztáránál megtekinthetők.

Az Igazgatóság.

Felügyelő-bizottsági jelentés.

Tisztelettel jelentjük, hogy az 1922.
évre vonatkozó társasági üzletkezelést,
könyvvitelt, valamint a mérleget és záró-
számadásokat a kereskedelmi törvény és
alapszabályok értelmében megvizsgálván,
megállapítottuk, hogy azok az 1922. évi de-
cember 31-iki állapotra vonatkozó tételek-
kel teljesen egyeznek s minden tekintet-
ben helyesek és szabályszerűek. minél-
fogva az igazgatóságnak a nyereség felosz-
tására vonatkozó javaslatához hozzájá-
rulunk és kérjük, hogy úgy magunknak,
mint az igazgatóságnak a felmentvény az
1922. üzletévre megadni méltóztassék.
Oradea-Mare, 1923. szeptember 14.

A felügyelő-bizottság.

Esrog, Lulow, Hadassim

legjobb minőségben és
legolcsóbban szállítja:

JOSEF RÁTH

Bucuresti, Casute Postala 200

AFEB

Soc. pt. Materiale de
Cal Ferate Bucuresti,
B-dul I. C. Bratiapu
3. Telefon: 56-75. Adr. Telegr. Afeb

**Vagongyarak és
javító műhelyek részére**

mindennemű anyagok, acél és vas kellékek.

Váltóalkatrészek

űtköző, űtközőhosár, kapcsolók, féktusa, rug-
acél, vörös és sárgarézárak, csapágyfém stb.

Meer Mór és Fia

Lack és Festékgár ARAD

Telefon: 237, 640. Alapítástól: 1863.

Sürgönycim: Meer Arad

A temesvári árumintavásáron
A) pavilon.

Publicație de licitație

Subsemnatul executor judiciar delegat, prin
aceasta aduc la cunoștință publică, că în urma
deciziei judecătorești de ocol-urbană din
Oradea-Mare de sub Nr. 6455—923 efeptuin-
du-se execuția de escontentare-asigurare în fa-
vorul urmeritorului Banca de Scont și Ipoteca
în Oradea-Mare și reprezentat prin avocatul
Dr. Ödön Somogyi în sarcina urmeritului Ár-
min Grosz din Oradea-Mare pentru suma de
15000 Lei capital și accesorii și ordonându-
se prin decizia judecătorești de ocol urbană
din Oradea-Mare sub Nr. 6455—923. licitația
asupra mobile și altor mișcătoare secestrate
și estimate în valoare de 36.900 Lei, se fixează
termen de licitație pe ziua de 25 Sept. 1923
în comuna Oradea-Mare, d. m. 3 ora, Strada
Stefan cel Mare Nr. 15 când mișcătoarele sec-
vestrate se vor vinde pe lângă plățirea prețuele
de cumpărare în numerar și în caz de nece-
sitate și sub prețul de estimare, și până la
concuranța creanței secevestranților anteriori ori
a suprasecevestranților intrucât aceștia și-au
câștigat asupra acestora drept de ipotecă.

Se provoacă toți aceia, cari și revendică
escontentare din prețul de vânzare al lucruri-
lor ce se vor licita, intrucât secevestrarea în
favorul lor s'ar fi făcut anterior și aceasta nu
s'ar inveda din procesul verbal de secevestare
să nu iotrelase a-și prezenta anunțările în scris
la subsemnatul delegat, până la începerea li-
citației.

Termenul legal se va socoti din ziua ce
urmează după afișare publicației la judecătore.

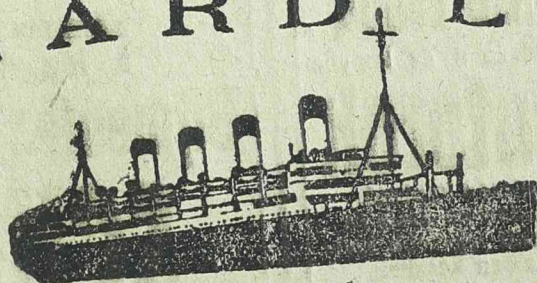
Oradea-Mare, la 2 September 1923.

Valentin Bakó
executor judiciar.

37 Év óta:

KALODONT
Fogcrém

CUNARD LINE

HOLLAND KIRÁLYI LLOYD

EUROPA . . . ESZAK-AMERIKA
EUROPA . . . KANADA
EUROPA . . . DÉL-AMERIKA

ELSŐ OSZTÁLYU LUXUS ÉS GYORSGŐZOSOKKEL

Behajózás: HAMBURG, CHERBOURG és AMSTERDAM-ig

További felvilágosításért forduljon a CUNARD LINE-hoz.

BUKAREST, CALEA VICTORIEI, 40
CSERNOWITZ STR. REGELE FERDINAND, 48

ATKELES AMERIKÁRA 9. RAP ALATT
TEMESVÁR, BULEVARDUL CAPEL, 42
CHISENEV, MICHALOVSKAYA

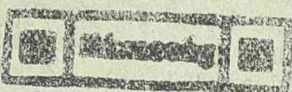

a legtartósabb égő!

Lloyd 989

A NAGYVÁRAD A PROHIBÍCIÓ TITKÁI

Egy szöveg 2 lal, vasárnap 4 lal, a legújabb számok 20 lal.

Alkalmazás

Jó megjelenésű 26 éves keresztény fiatalember, kinek jó menetű üzeme van, megőszölne hozományával, esetleg gyermektelen özvegyet is elvenne. Fényképpel ellátott levelet a Hegedűs Hírlapíródába kérek „Önálló iparos” jellegre. 216H

Oktatás

Keresünk perfekt román tanárt, Ajánlatokat Hegedűshöz kérünk „Román tanár” jellegre. 206H

LAKÁS

Lakást, bármilyet, 24 órán belül diszkrétan közvetít Weisz Gizi, Nyomda-u. 4. 154

Olaszi központjában 3-4 szobás modern lakást magas árértékű vennék. Érkezni Feledi Sándornál, Szaniszló-u. 63. 36

Fiatal házaspár egy szobás konyhás lakást keres, csakis háztulajdonosokkal tárgyalok. Cim a kiadóban. 177

Három-négy szobás központban levő lakásért magas lelépést fizetnek. Cim a Hegedűs Hírlapíródába. 205H

Két szobás garzon lakás azonnal átadó, három szobás lakásért két szobás és nagy üzlethelyiséget adok. — Ingatlanforgalmazó iroda, Szent János-utca 70. 197H

Egy szoba, konyha, szék, padlással csékely lelépésért Kolozsvári-utca átadó. Cim a kiadóban. 198

Házaspárnak bútorozott szobát tudok urihelyen, intelligens hivatalnoknál lakótársnak keresek. Bútorozott szobák keresek és tudok átadni lakrészeket. Ingatlan közvetítés. — Irodahelyiség központban átadó. Üzlethelyiségeket keresek. Balázáné, Zöldfa-u. 21. Telefon 815. 200

Eladó házak.

Város központjában 26 ablakkal, elfoglalható 5 szobás dakteras confortos lakással, Smetka György utcán elfoglalható 2 szobás komplett lakással, Gyár-u. elfoglalható 3 szobás komplett lakással, Hódosi-utcán elfoglalható 2 szobás komplett lakással, ezen házakhoz mindegyik nagy udvarok, mely gyártelepeknek alkalmas. Hering oldalon 8 k. hold föld 3 szobás lakással 150 ezer lei, Kórház-utcán 1 k. hold ház 60 ezer, van a város minden utcáján beköltöztethető házam, lakásom, bútorozott szobám, stb. Ha házat, lakást, földjét, szőlőjét, bármit eladni, kiadni, vagy cserélni akar, forduljon bizalommal hozzám. diszkrétan azonnal elintézem.

Weisz Gizi, közvetítő irodája, Nyomda-u. 4.

Mindenes főzőnő jó bizonyítványokkal keres kis családot. Cim a kiadóban.

Jó mindenest keres Huszár, Kolozsvári-u. 1. 214

Jó megjelenésű kereskedő segéd cipő szakmában azonnal felvétetik. Heller Lajos Cluj. 213

Suche deutsches Erziehern zu 9 jähriges Mädel. Adresse in Hegedűs Hírlapíróda. 215H

Könyvelő egésznapra, mérlegképes, ki iparvállalatnál már volt alkalmazva, román, magyar, német levelezésben teljesen perfekt, azonnal felvesz Muhary cipőgyár. Csak írásbeli ajánlatot igény megjelölésével kérek a kiadóhivatalba. 212

Irodai teendőkhöz jártas okleveles tanítónő irodai vagy pénztárnoki állást keres. Cim a kiadóban. 201

Jó bizonyítványokkal rendelkező mindenes főzőnő keres azonnal vagy 1-re Lengyel uridivat kereskedő Rákóczi-ut 5. 207H

Suche deutsches Fräulein zu 3 Jährigen Mädel. Fonetcu, Alexandrii 6. 203H

Órák

szakszerű javítását a legkomplikáltabb kifogástalanul

Tiszay

végzi Teleky-utca 9 alatt.

Jutányos árak. Preciz munka.

Saját találmányu, 5 évben egyszer húzandó asztali díszóra eladó.

Első rendű

hálószoba és konyha

butorok

olcsón kapható. Mindenféle asztalos munkát legszebb kivitelben készítek.

Százaz Miklós műasztalos Körös-u. 48.

Adás-vétel

Fehér és fekete csernarharisnyák érkeztek Weinbergerméhez, Zárda-u. 1. 100

Házak eladók. Házadást megbízhatósággal vállalunk. — Kőcsészőket megveszünk. Magánpénzünk jutalék nélkül helyszíni Adásvételi Rt. Percul Traian 12. — Éreztetés délután.

Vas és rézbutor

készítő műhelyemet Saguna (Kapucinus)-utca 63.

Szacsavay-u. 63. szám alá helyeztem át, ahol gyári árban kaphatók: ágyak, éjjeli szekrények, gyermekágyak, összehajtható vaságyak, mosdók, vasfogasok, sportkoszori, gyermekbiciklik.

Sodronyágybélések

Kórházak, intézetek és szállodák berendezését jutányosan vállalom.

Szabó, lakatos.

Eladó zöld szövetabrosz és 2 ágyterítő, továbbá vatta és helyi paplan, Rákóczi ut 30. sz. jobbra, Szász. 170H

Uj négyszobás magánház. elfoglalható lakással, istálló kocsiszinnél eladó. Péchy, Szent János-utca 1. sz. 152H

Csodaszép perzsa szőnyeg átvétők kaphatók csak 10 napig Rákóczi u. 30. jobbra, Szász. 169H

Pianinó kitűnő angol gyártmány, sürgősen eladó. Kálvária-utca 20. 217

Egy télikabát és egy őzi átmeneti felöltő eladó, Szacsavay u. 43. 175

Eladó 182 használt, különböző méretű vashordó, literenként 4 lei 30 bani egységárban. A hordók összes tartalmára 65850 liter. Értekezhetni Hagedorn János mérnökkel, Tilleagd (Mezőtelegd) 187

Vaskályhák, szekrény, asztal, egy sötétkék női kosztüm és ruha eladók. Dr Fried, Alapi-utca 11. 189

Keresek malmot használtba bármilyen meghajtású, vagy társnak is elmennek, esetleg jobb malmot vezetését is elvállalnam. Deák Lajos, molnár és gépész, (Tince) Tenke. 196

Biharpüspökben a Fő-után, a postahivatalnál uri ebédő és hálószoba berendezés és Singer 66-tos súlyasztós varrógép elutazás miatt azonnal eladó. 195

Magas árban vesznek

brillians. arany, ezüst ékszereket és dísz tárgyakat, töredék aranyat, ezüstöt, arany szápaclást, arany és más hamis fogakat

Fround Benjamine

ékszerész, Nagyvárad, Calea Regele Ferdinand (Rákóczi ut) 11 szám. Széchenyi-szálló épület. Ékszer alkalmi áron kapható

Utleveleket vízumokat

bármely konzulátusnál a leggyorsabban elintézem

Díjmentes felvilágosítás.

SCHREIER

ügynökség Tisza Kálmán-tér 1. szám Vármegyeháza mellett.

Papirhulladékok minden mennyiségben veszünk, Sonnenfeld nyomda Str. Prinful Carol (Szilágyi Dezső-utca) 6. sz.

250 drb orvosi görccsöveszeti metszet jegyzeteket eladó. Cim a kiadóban. 202

Gyönyörű uriszoba bútor (12 darab) olcsón eladó a tudószanatórium felett, Czibere villa. 209

A főutcában modern magánház eladó. Humanitas, Teleky-u. 11. 208

Alkalmi vétel

Szőlőbirtok Nagysötétágon 18 kat. hold, melyből 15 kat. hold szőlő, 3 kat. hold lucernás terméssel, teljes felszereléssel, 4 és 2 szobás lakással, istálló és cselédházzal, nagy betonpince, bor és prés-házzal, 2 kuttal cca 400-500 hl. bormérés kilátással, 800.000 leiert eladó. 120 nagy hold földbirtok Bánságban (Torontál m.) holdankint 20.000 leiert eladó. — Ezenkívül több kisebb-nagyobb szőlő, ház beköltöztethető lakással eladó. — Bútorozott szobákat, lakás és üzlethelyiségeket tudunk. Cserelekedések előjegyezve. Bizományi eladásra bármint elfogadunk, antik poharakat, porcelánokat és üveg szervizeket magas árban megveszünk. Utleveleket vízumozunk 24-48 óra alatt. Női és férfi ruhák, bundák, cipők, valamint ebédő háló, szalon bútorok, sárcater, commód, festmények, szőnyegek, tükrök, vázák stb. igen olcsón eladók.

„ARDEAL” Str. Postei No. 8. (Uri-u.)

SIMON SÁNDOR

bank és tőzsdebizományi irodája Pável-u. 22. szám

Keres kisebb házakat beköltöztethető lakással, valamint eladó lakásokat. :: Elvállalja magánpénzek kihelyezését kedvező feltételekkel. Értékpapír megbízásokat. :: Ajánl egy eladó szőlőt s egy földbirtokot. :: Eladó antik Biedermayer zongora. D. e. 9-12, d. u. 3-6.

Különfelék

Elveszett a Színház-utca cától a Zöldfa-utcaig egy párka. Becsületes megtaláló vigye le Jeremiás hoz. Bányasor 23. sz. ahol illó jutalomhan részesül.

Fléstopolónók munkát vállalhatnak naponta d. u. 5-ig. Iványiné, Nilgész telep, Repülőkút mellett 91

Utlevelekhez, bérletekhez legutányosabban készített fényképeket Zenker fényképező, Szaniszló-utca 25. szám.

24% kamattal keresek magánpénzt teljes fedezetel. Adásvételi Rt. Percul Traian (Széchenyi-tér) 12. Éreztetés délután.

Diáknak teljes ellátást ad zsidóceumi tanár. Cim a kiadóban. 204H

E héten vasárnapon Szilárdi vizsajzot elvesztettem pénztárcámat, melyben fontos iratok voltak, kérem tehát a becsületes megtalálót az iratokat lizák Nathan, Szacsavay-ut 13-ra visszaküldeni, a pénzt megtarthatja. 199

Perzsa szőnyegek

gyári szőnyegek minden nagyságban, kényes minták, függönyök, hálószoók, nagy választékban. Wertheim-kassák minden nagyságban, lecsillított árak.

Beck Benjamin

Strada Cozani (Várodi u. 33) 11. sz. TELEFON 13-08. SE

Kolozsvárt, Brassóban és Bukarestben

DEUTSCH és FIA futárhivatala Pannónia Kávéház

Sürgősen eladó nálam bizományban lévő kisebb nagyobb valódi perzsa

szőnyegek és több egyéb tárgyak

Alkalmi vétel

Sternberg

Nagyvárad, Kishídő

Telefon 13-45. szám

A kolozsvári CZELL-SÖRGYAR SÖREI:

a HERCULES-tápsör a világos MONOSTOR-sör

a VEZETO MARKÁK, mert utólérhetetlen minőségük.

Aki jó sört akar inni, csak ezeket kérje mindenütt!

Főraktár: „ORIENT” IPARI és KERESKEDELMI R. T. Oradea-Mare—Nagyvárad, Str. Gilányi 5-7.

TELEFON 3-98

Lloyd 1873

TELEFON 3-98

Sonnenfeld Adolf nyomda Rt. Szász. Tör.